

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی عوامل مرتبط با اختلال استرس پس از تروما در شاکیان تجاوز به عنف
مراجعه کننده به مراکز پزشکی قانونی شهر تهران

پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد مامایی پزشکی قانونی

استاد راهنما: سیده فاطمه واثق رحیم پرور

اساتید مشاور: دکتر آسیه جعفری، دکتر حمیدرضا دانش پرور

استاد مشاور آمار: دکتر ناصر بحرانی

دانشجو: بهاره متقی

بهمن ماه ۱۳۹۲

چکیده

عنوان: بررسی عوامل مرتبط با اختلال استرس پس از تراوما در شاکیان تجاوز به عنف مراجعه کننده به مراکز پزشکی قانونی شهر تهران

مقدمه: تجاوز در جوامع مدرن و در تمامی فرهنگ ها رو به افزایش است و به یکی از مشکلات جدی جوامع تبدیل شده است. یکی از پیامدهای جدی تجاوز به عنف اختلال استرس پس از تراوما (PTSD) می باشد. شیوع PTSD به دنبال تجاوز کاملاً متفاوت گزارش شده است. با توجه به این نکته وقوع PTSD مطمئناً در ارتباط نزدیکی با عوامل خطر متفاوتی است. با شناسایی هر چه سریعتر افراد در معرض خطر، و ارجاع به موقع آنها جهت مداخله و پیگیری مناسب، از یکسو از ایجاد PTSD و عوارض آن جلوگیری کرده و از سوی دیگر گامی در جهت کاهش هزینه های صرف شده برای قربانیان و دولت برداشته می شود.

روش پژوهش: این مطالعه یک پژوهش مقطعی بود، که بر روی ۱۳۰ نفر از شاکیان تجاوز به عنف مراجعه کننده به مراکز پزشکی قانونی شهر تهران انجام شد. در این پژوهش از پرسشنامه (PSS-I(PTSD Symptoms scale جهت تشخیص PTSD و پرسشنامه پژوهشگر ساخته عوامل مرتبط با بروز PTSD (شامل عوامل قبل، حین و پس از تجاوز) استفاده شد. نمونه ها ابتدا پرسشنامه مربوط به عوامل مرتبط با PTSD را تکمیل می کردند. سپس از آنها خواسته می شد که شش هفته بعد از تاریخ تجاوز، پرسشنامه تشخیص PTSD را تکمیل کنند و به آدرس نوشته شده پشت پاکت داده شده به آنها، ارسال نمایند. پس از دریافت پرسشنامه ها، افراد مبتلا به PTSD شناسایی و به عنوان نمونه های اصلی پژوهش در نظر گرفته شدند. سپس با استفاده از آمار توصیفی و آزمون های مجذور کای، فیشر، پیرسون و نرم افزار SPSS 21 تحلیل داده ها انجام شد.

نتایج: در این مطالعه از میان شاکیان تجاوز به عنف ۶۱.۶٪ از افراد دارای اختلال استرس پس از تراوما بودند. هم چنین بین عوامل مرتبط قبل از تجاوز متغیرهای زندگی با خانواده ($p < 0.001$)، سابقه سوء آزار جنسی در گذشته ($p = 0.007$)، اعتماد به مهاجم ($p = 0.01$)، اعتماد به نفس (0.003) و آشنایی قبلی با مهاجم ($p < 0.001$)، از بین عوامل مرتبط حین تجاوز متغیرهای وضعیت بکارت فرد ($p = 0.009$)، تهدید شدن برای برقراری رابطه ($p = 0.007$)، صدمه دیدن طی حادثه ($p < 0.001$)، دادن احتمال کشته شدن آشنایان در صورت نافرمانی طی حادثه ($p = 0.04$)، مجبور شدن به مصرف الکل و مواد مخدر ($p < 0.001$)، فکر کردن به نگرش افراد جامعه در مورد قربانیان در طی حادثه ($p = 0.005$)، نشان دادن مقاومت از خود طی حادثه ($p < 0.001$)، مهار شدن با وسایلی طی حادثه ($p < 0.001$) و لذت بردن از رابطه جنسی ($p = 0.002$) و هم چنین از بین عوامل مرتبط بعد از تجاوز متغیرهای درد کشیدن بعد از حادثه ($p < 0.001$)، دریافت خدمات بعد از حادثه ($p < 0.001$) و مراجعه به مشاوره بعد از حادثه ($p < 0.001$) دارای ارتباط معنی دار با بروز PTSD بود.

نتیجه گیری: در این پژوهش شیوع بالایی از PTSD در بین شاکیان تجاوز دیده شد. با توجه به عوامل خطر احتمالی مرتبط با PTSD در شاکیان تجاوز، می توان با شناسایی سریعتر افراد مستعد و ارجاع به موقع آنها به مراکز ذیربط در جهت کاهش ابتلا شاکیان تجاوز به PTSD گام برداشت.

کلید واژه ها: تجاوز به عنف، خشونت جنسی، عوامل مرتبط، PTSD

Abstract

Title: Survey of the related factors to Post Traumatic Stress Disorder in Rape Complainants Referred to the Legal Medicine Organization in Tehran

Background: Rape on the rise in modern societies and in all cultures and societies has become a serious problem. Post-traumatic stress disorder (PTSD) is one of the serious consequences of rape. The prevalence of PTSD following rape is quite different. Due to the fact that the incidence of PTSD certainly closely associated with the different risk factors. With faster identifying high risk people for PTSD, and referral them for appropriate intervention and follow-up, It could be prevented from PTSD and in other hand reduced costs for the victims and the government.

Methods & Materials: This is a cross-sectional study. An analysis was performed on 130 cases of rape referred to the Legal Medicine Organization in Tehran. The tool was a two section questionnaire. The first one was Post Traumatic Stress Disorder Symptoms Scale questionnaire (PSS_I) for identifying PTSD samples, and the another one was a researcher made questionnaire for related factors of PTSD in Rape (including factors before, during and after the rape). At first the samples completed the related factors of PTSD questionnaire. Then they were asked to complete PTSD_I, six weeks after date of the rape and then posted the envelope with the address written on it. After reception of the questionnaire, individuals with PTSD identified and were considered as main samples. Descriptive statistics and chi-square test, Fisher test, Pearson analysis and SPSS 21 software were used for data analysis.

Results: In this study, 61.6% of the samples had PTSD. In before related factors of rape: living with family ($p < 0.001$), a history of past sexual abuse ($p = 0.007$), self confidence ($p = 0.01$), confidence to perpetrator (0.003) and familiarity with perpetrator, and in related factors of during rape: virginity status ($p = 0.009$), threatened ($p = 0.007$), injury ($p < 0.001$), believe someone/thing else will be killed ($p = 0.04$), being forced to use alcohol and drugs ($p < 0.001$), thinking to the attitude of others about the victims of the accident ($p = 0.005$), resistance ($p < 0.001$), restrain ($p < 0.001$) and enjoyed during the accident ($p = 0.002$), As well as the factors related to after the rape: pain ($p < 0.001$), receiving services ($p < 0.001$) and go to counseling ($p < 0.001$) after the rape, have a significant relationship with PTSD.

Conclusion: In this study, we found a high prevalence of PTSD among rape complainants. Due to the risk factors associated with PTSD in rape complainants, the health providers can quickly discover them and their timely referral to appropriate centers can reduce the incidence of PTSD in rape.

Key word: PTSD, rape, sexual assault, related factor